

Hyvinvointiraportti 2018

Hyvinvointiryhmä

KH 8.4.2019

KV 29.4.2019

Sisällysluettelo

Hyvinvointiraportti 2018	3
Johdanto	3
Tiivistelmä	4
Porilaisten hyvinvoinnin tila vuonna 2018.....	5
1. Talous ja elinvoima.....	5
2. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet.....	5
3. Nuoret ja nuoret aikuiset.....	7
4. Työkäiset.....	9
5. Ikäihmiset.....	10
6. Kaikki ikäryhmät	10
Porin kaupungin hyvinvointiohjelman 2025 tavoitteiden toteutuminen vuonna 2018.....	15
Toimenpiteet, joita on tehty vuoden 2017 hyvinvointiraportissa ilmenneiden haasteiden ja kehittämisehdotusten korjaamiseksi	23
Täydennykset valtuustokauden 2017-2020 kehittämisehdotuksiin loppukaudelle.....	23

Hyvinvointiraportti 2018

Johdanto

Terveystieteiden laaki velvoittaa kuntia laatimaan hyvinvointikertomuksen. Lain mukaan kunnanvaltuustolle on valmisteltava laaja hyvinvointikertomus valtuustokausittain ja kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain. Hyvinvointikertomus ja -raportit ovat yksi kuntajohtamisen työvälit, joiden laatimiseen osallistuu kaupungin hyvinvointiryhmä ja eri toimialojen asiantuntijoita. Ne antavat suuntaviivoja kaupungin strategiatyölle, toiminnan ja talouden suunnittelulle ja poliittiselle päätöksenteolle. Hyvinvointikertomus ja vuosittaiset hyvinvointiraportit sisältävät katsauksen kaupunkilaisten hyvinvointiin ja siihen vaikuttaviin tekijöihin, suunnitelman kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistämisestä sekä arvion toteutuneesta hyvinvoinnin edistämistoiminnasta ja hyvinvointipolitiikasta.

Tällä hyvinvointiraportilla vuodesta 2018 päivitetään Porin kaupungin hyvinvointikertomusta 2013-2016 ja hyvinvointisuunnitelmaa 2017-2020, joka on käsitelty ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.5.2017. Hyvinvointiraportin tarkoituksena on kertoa oleellimmat muutokset porilaisten hyvinvoinnissa edellisen vuoden ajalta. Lisäksi raportissa kerrotaan, miten hyvinvointiohjelman 2025 tavoitteet ovat toteutuneet vuonna 2018. Raportissa myös päivitetään ja täydennetään hyvinvointikertomuksessa mainittuja kehittämissuunnitelmia. Edellinen hyvinvointiraportti 2017 on käsitelty ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 14.5.2018.

Kaikkien hyvinvointikertomuksessa käytettyjen indikaattoreiden osalta ei kerätä joka vuosi tietoa valtakunnallisesti. Hyvinvointiraportissa vuodesta 2018 on käytetty hyväksi Porin kaupungin omia mittaritietoja sekä asiantuntijoiden näkemyksiä. Hyvinvointiraportin ovat laatineet Porin kaupungin hyvinvointiryhmä ja hyvinvointitiimi yhdessä eri toimialojen asiantuntijoiden kanssa.

Tiivistelmä

Vuonna 2018 työttömyys laski, mutta samaan aikaan työvoimapula vaivasi yhä useampia kasvualoja. Negatiivinen väestökehitys johtui siitä, että kuolleisuus ylitti syntyvyyden. Työelämä –kokeilu vuonna 2018 osoittautui onnistuneeksi; koulutukseen tai työsuhteeseen eteni 26% asiakkaista, joka on hieman enemmän kuin aikaisempina vuosina.

Pori sai 6.3.2018 Unicefin Lapsiystävällinen kunta –tunnustuksen. Perusteena tunnustukselle oli, että Pori järjestää ja mahdollistaa lapsille monipuolista toimintaa ja palveluita.

Lapset ja nuoret kokevat yhä monimuotoisempia haasteita ja esimerkiksi lähetemäärät lastenpsykiatriaan ja nuorisopsykiatriaan ovat kasvaneet. Moniammatillinen yhteistyö vanhemmuuden tukemisessa on lisääntynyt entisestään. Vuonna 2018 nuuskan käyttö lisääntyi sekä alakouluissa että yläkouluissa. Lasten ja nuorten suhtautuminen kannabiksen käyttöön on entistä myönteisempää.

Nuorille tehdyn kyselyn perusteella valtaosalla nuorista menee hyvin ja heillä on tulevaisuuden suunnitelmia. Nuoret kaipaavat erityisesti tulla kuulluksi, mahdollisuutta harrastaa sekä kavereita ja kohtaamispaikkoja.

Porilaisten liikkumista on edistetty monin keinoin muun muassa Liikkuva koulu –toiminnoin, harrastepassien kautta, Rakkaudella porilaisille -hyvinvointirahan hankkeilla sekä Voimaa vanhuuteen -ohjelmatyöllä. Osallisuuden avulla on lisätty kaupunkilaisten aktiivisuutta; vuonna 2018 korostuivat uusina toimintatapoina hyvinvointiraha ja dialogiset keskustelut. Lisäksi järjestettiin esimerkiksi lasten vaalit presidentinvaalien yhteydessä.

Osallistavaa budjetointia kokeiltiin Rakkaudella porilaisille –hyvinvointirahalla ensimmäistä kertaa. Hyvinvointirahan teemat liikkuminen kaupunkivihreä, yhteinen tekeminen ja yhteisöllisyys aktivoivat kaupunkilaisia hyvinvointihankkeiden ideointiin, suunnitteluun, toteutukseen ja osallistumiseen. Kaupunkilaisten aktiivisuus, toteutetut kahdeksan hanketta sekä vaikuttavuusinvestointi –hanke kannustivat jatkamaan ja kehittämään hyvinvointiraha –toimintaa seuraavina vuosina.

Pori on suurimpien kaupunkien joukossa yhdeksänneksi turvallisin. Porin poliisille vuonna 2018 tietoon tulleiden pahoinpitelyrikosten kokonaismäärä (600 kpl) oli lievässä nousussa (vuonna 2017 521 kpl), mutta törkeät tekemuodot puolittuivat (23 kpl). Porin poliisiasemalla toimivan moniammatillisen Ankkuri-tiimin vuosi 2018 oli työntäyteinen, porilaisia nuoria oli asiakkaana 177. Ankkuri paneutuu nuoriin, joiden epäillään syyllistyneen rikoksiin. Vuonna 2018 Ankkurissa huolta herätti pahoinpitelyjen kasvu (62 kpl, vuonna 2017 40 kpl).

Porilaisten hyvinvoinnin tila vuonna 2018

Tässä kappaleessa nostetaan esiin porilaisten hyvinvoinnin tilaa vuonna 2018 ikäryhmittäin käytettävissä olleen uuden tutkimustiedon sekä muun asiantuntijoiden käytössä olevan tiedon perusteella.

1. Talous ja elinvoima

Vuonna 2018 Porin väkiluku (84 391 asukasta / 31.12.2018) vähentyi 196 henkilöllä. Kokonaisnettomuutto (kuntien välinen ja maahanmuutto) oli 191 henkilöä. Pori pysyi Suomen kymmenen suurimman kaupungin joukossa. Suurin selittävä syy väkiluvun vähenemiseen on negatiivinen luonnollinen väestönkasvu (-387), jolloin vuonna 2018 kuolleisuus (1043) ylitti selvästi syntyvyyden (656).

Syntyvyys on laskussa. Vuonna 2018 Poriin syntyi 656 uutta porilaista, kun sama luku vuonna 2017 oli 702 ja vuonna 2016 vielä 803. Edelleen työikäisten (20-64v) määrä laskee (vuonna 2017: 46 905 ja vuonna 2018: 46 444, muutos -461 työkäistä). Saman aikaisesti iäkkäiden (75 v. ja yli) määrä (vuonna 2017: 9 392 ja vuonna 2018: 9 479, muutos +117 iäkästä) nousee. Tämä muutos heikentää taloudellista huoltosuhdetta.

Porin seudun talous on kehittynyt myönteisesti vuonna 2018, mikä näkyi myös lisääntyvänä työvoimapulana tietyillä kasvualoilla. Taloudellisen nousun jatkumisen myötä työttömyys laski vuonna 2018 lähes 500 työnhakijalla. Myös pitkäaikaistyöttömyys ja nuorten työttömyys ovat laskeneet nopeasti. Pitkäaikaistyöttömiä oli vuonna 2017 1 724 henkilöä ja vuonna 2018 930 henkilöä, jolloin muutos oli -794 henkilöä. Työttömiä nuoria (alle 25 v.) oli vuonna 2017 817 henkilöä ja vuonna 2018 779 henkilöä, jolloin muutos oli -38 henkilöä. Työvoiman kysynnän kasvu kuitenkin taittui edellisen vuoden takaisesta eikä avoimien työpaikkojen määrä ole enää kasvanut.

2. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Alle kouluikäisillä lapsilla on subjektiivinen oikeus kunnalliseen varhaiskasvatukseen. 3-5 -vuotiaiden ikäluokissa on eniten lapsia varhaiskasvatuksessa. Kotihoidon tuki loppuu lapsen täyttäessä kolme vuotta ja kuusivuotiaana hän siirtyy esiopetukseen. Ikäluokkien pienentymisen myötä ikäryhmän osuus palvelujen käyttäjinä on käytännössä lisääntynyt suhteessa ikäluokan kokoon. Sama suuntaus näkyy myös 1-2 -vuotiaiden ikäluokassa.

Esiopetus on lakisääteistä ja tarkoitettu kaikille alle kouluikäisille lapsille vuotta ennen oppivelvollisuuden alkamista. Esiopetusta annetaan vähintään 700 tuntia vuodessa eli keskimäärin neljä tuntia päivässä. Esiopetukseen osallistui vuonna 2018 lähes koko porilainen ikäluokka.

Kouluterveytustutkimusta ei toteutettu vuonna 2018. Tea-viisarin ja Sotkanetin tämän hetkiset tulokset ovat myös vuodelta 2017. Vertailua aiempiin tuloksiin ei tästä syystä voitu tehdä. Hyvinvointiin liittyviä tuloksia kerättiin mm. koulujen rehtoreille toteutetun kyselyn, koulujen työsuunnitelmien yhteenvedon sekä iltapäivätoiminnan arviointikyselyn pohjalta. Tuloksia ja ajankohtaista tilannetta käytiin läpi myös kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointityön ohjausryhmässä, jossa lisättiin ryhmän edustajien kommentteja.

Perusopetuksen oppilasmäärät ovat pysyneet melko samoina edelliseen lukuvuoteen verrattuna. Yleisopetuksen koulujen oppilasmäärä nousi edellisestä vuodesta 19 oppilaalla. Erityisopetuksen uudelleen järjestelyn suunnitelmaa jatkettiin ja erityisen tuen oppilaita opiskelee yhä enemmän yleisopetuksen kouluissa, joko integroituna yleisopetuksen ryhmään tai erityisopetuksen pienryhmässä.

Perusopetuksen erityisopetusresurssia lisättiin jälleen vuonna 2018 (noussut 158 tuntia) Erityisopetukseen käytetään 22,9 prosenttia perusopetukseen käytetyistä tunneista. Koulutuksellisen tasa-arvon turvaamiseksi tuntikehystä on myös osoitettu alakoulujen suurten ryhmien jakamiseen.

Kirjattujen koulukiusaamistapausten määrä on 101 tapausta, joka on kolme enemmän kuin edellisenä lukuvuonna. Kiusaamistapausten ja poissaoloprosenttien seuraaminen on hankalaa, koska lukeman nousu voi myös kertoa siitä, että tapaukset kirjataan aiempaa tarkemmin. Toisaalta määrää voidaan kuitenkin suuruusluokaltaan pitää viitteellisenä. Kouluissa on kiusaamisen estämiseen ja siihen puuttumiseen kiinnitetty jatkuvasti huomiota. Viime kouluterveystutkimusten mukaan koulukiusaaminen oli vähentynyt, mutta tehokasta puuttumista ja nollatoleranssin tavoittelua tulee pitää koko ajan yllä.

Sisäilmaongelmilta ja oppilaiden siirtämiseltä väistötiloihin ei välttytty myöskään vuonna 2018. Edelleen osin väistötiloissa jatkoivat Itä-Porin yhtenäiskoulun yläkoululaiset sekä Koivulan ja Herttuan koulujen oppilaat. Ruosniemen koulu todettiin korjauskelvottomaksi keväällä 2018. Oppilaat pystyivät kuitenkin jatkamaan koulussa korjaus- ja ilmanvaihtotöiden ansiosta. Vähärauman koulun oppilaat joutuivat myös väistötiloihin syksystä 2018 alkaen.

Lasten ja nuorten koulunkäynnissä esille tulevat moninaiset haasteet edellyttävät tiivistä yhteistyötä kotien ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Nuorisotyön ja koulun yhteistyötä kehitetään erityisesti vuosiluokkien 7–9 kouluissa. Liikkumisen lisääminen tukee myös monin tavoin oppilaiden hyvinvointia.

Koulupäivän liikunnallistaminen, Liikkuva koulu –hankkeen toiminnoin, oli vuonna 2018 koulujen painopisteenä. Kerhotietojen mukaan kouluissa on ollut 28 liikuntakerhoa, lisäksi ulkopuolisten tahojen (liikuntaseurat ja yhdistykset) kerhoja on ollut 17. Noin 70% rehtoreista kertoi, että kouluissa oli vuonna 2018 vertaisliikuttajia eli ”välkkäreitä” kannustamassa ja ohjaamassa välituntiliikuntaan. Lisäksi 60% vastanneista ilmaisi koulussa olleen aikuisten ohjaamaa välituntiliikuntaa. Liikunnan lisäämiseksi on myös muutettu koulupäivän rakennetta järjestäen pitkät välitunnit. Kouluista vajaa puolet vastasi toteuttaneensa Liikuntapolkua omassa yksikössään.

Oppilaskuntatoiminta on osa osallisuusjärjestelmää, mutta osallisuus nähdään yhä enemmän kaikkien oppilaiden omaa aktiivisuutta korostavana toimintatapana. Monella koululla oppilaat toimivat välkkäriohjaajina ja oppilaita on otettu myös mukaan suunnittelemaan esimerkiksi tapahtumakalenteria ja määrittelemään toiminnan tavoitteita. Kummi- ja tukioppilastoiminta on vakiintunut koulujen toimintakulttuuriin. Kummioppilastoimintaa toteutetaan systemaattisesti alakouluissa ja yhtenäiskouluissa, tukioppilastoiminta on tyypillisempää yläkouluissa ja yhtenäiskoulujen yläluokilla. Systemaattisesti toteutettuun kummioppilastoimintaan osallistuu määrällisesti enemmän oppilaita kuin tukioppilastoimintaan.

Iltapäivätoiminnan arviointikyselyssä huoltajat ja lapset antoivat iltapäivätoiminnalle kaiken kaikkiaan positiivisia arvosanoja. Tyytyväisyys iltapäivätoiminnan palveluihin kokonaisuudessaan sai keskiarvoksi 8,5 (kouluarvosana 4-10). Huomioitavaa on, että iltapäivätoiminta tukee lapsiperheiden arkea. Huoltajat kokevat iltapäivätoiminnan tukevan perheen kasvatustyötä (keskiarvo 4,22 asteikolla 1-5). 82% huoltajista vastasi, että lapsi olisi iltapäivät ilman aikuisen läsnäoloa, mikäli iltapäivätoimintaa ei olisi. Palvelun toiminta-ajan koettiin myös hyvin vastaavan perheen tarpeita (87% vastasi kyllä, kysyttäessä vastaako toiminta-aika tarpeitanne).

Lähetemäärät lastenpsykiatrilta ovat kasvaneet tasaisesti viime vuosina niin valtakunnallisesti kuin paikallisesti. Lastenpsykiatrian lähetemäärä vuonna 2018 oli Porissa 392kpl, kokonaispotilasmäärä nousi 64:llä ollen 872 potilasta. Avohoitokäyntien määrä on kuitenkin kääntynyt laskuun ja vuonna 2018 käyntejä oli 352 vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Lähettemäärän kasvukin on hidastunut, mihin on auttanut perustason palvelujärjestelmän tehostaminen ja yhteistyö erikoissairaanhoidon ja perustason palveluiden kanssa.

Lapsen oireiluun puututaan neuvoloissa, päiväkodeissa sekä kouluissa ja tämä perustason työskentely ja niihin liittyvät oppilashuollon palvelut ovat tärkeitä, jotta puuttuminen tapahtuu riittävän varhaisessa vaiheessa. Neuvola-, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa ongelmana on lääkärripula. Tilanteen helpottamiseksi on pyritty lisäämään konsultaatiomahdollisuutta ja palvelua on yritetty saada myös ostopalveluna, mutta tilanne ei ole helpottunut, vaan vaikeutunut vuoteen 2017 verrattuna.

Nuuskan käyttö ja siihen liittyvä kaupankäynti on noussut esiin lasten ja nuorten hyvinvointityön ohjausryhmässä. Kouluissa on puututtu nuuskan hallussapitoon, käyttöön ja välittämiseen. Nuuska on yhtä lailla ongelmana alakouluissa kuin yläkouluissakin.

Lapsiperheiden sosiaalipalvelut -yksikkö on aloittanut Porissa 1.1.2018 Sote-keskus Cottonilla. Pääpaino sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa on matalan kynnyksen tuessa, sosiaalityössä ja sosiaaliohjauksessa ja palvelutarpeen arvioinnissa. Lisäksi työhön kuuluvat ennaltaehkäisevä perhetyö, kotipalvelusetelit, tukihenkilöiden järjestely ja muun muassa kouluilla tehtävä perhetyö. Sote-keskus Cottonilla on lisäksi aloittanut kolme moniammatillista tiimiä – pienten lasten tiimi, kouluikäisten tiimi ja opiskelikäisten tiimi. Tiimeissä on eri tahojen edustajia – esimerkiksi kouluikäisten moniammatillisessa tiimissä on kouluterveydenhoitaja, koulupsykologi, koulukuraattori, sosiaaliohjaaja, perheneuvolan psykologi ja johtava sosiaalityöntekijä lapsiperheiden sosiaalipalveluista. Myös Kohtaamispaikkatoiminta on aloitettu Sote-keskus Cottonilla.

Lapsiperheiden harkinnanvarainen toimeentulotuki (täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen osuus) on myös osa Lapsiperheiden sosiaalipalveluita. Perheiden harrastustoimintaa on mahdollista tukea tätä kautta. Lapsiperheköyhyys on yhä huolestuttava ongelma Suomessa. Suomessa vuonna 2017 lapsista 11,1 prosenttia kuului pienituloiseen kotitalouteen, kun vastaava luku oli vuonna 2016 10,2%. (Tilastokeskus) Lapsiperheköyhyyttä on myös Porissa. Perustoimeentulotukea saavien porilaisten lapsiperheiden määrä vuonna 2017 oli 748, joista yhden huoltajan perheitä oli 479, vastaavat luvut vuodelta 2018 ovat 767 ja yhden huoltajan perheitä 504. (Tilastotietokanta Kelasto)

Perheneuvolan asiakkuudet ovat kasvaneet voimakkaasti viimeisen kahden vuoden aikana. Alkavia asiakkuuksia on ollut vuosittain 150 enemmän kuin päättyviä. Vanhemmuusasioissa perheneuvolan palveluiden piiriin pääsi nopeasti (1-3 viikon sisällä). Perheneuvolassa eli matalan kynnyksen perhepalveluissa näkyi lasten ja nuorten hankalan oireilun alkaminen jo varhemmin. 11-12 –vuotiaita lapsia ja heidän perheitään hakeutui asiakkuuteen viiltelyyn, seksisuhteisiin, päihteisiin, masennukseen ja ahdistukseen liittyen. Tukea on tarjottavissa melko nopeasti, muttei riittävästi. Vanhempien eroista johtuva vuoroasuminen on lisääntynyt, mikä tuottaa taloudellisia ja kasvatuksellisia huolia vanhemmille. Pienten lasten vanhemmat hakevat apua parisuhteeseen entistä enemmän. Moniammatillinen yhteistyö vanhemmuuden tukemisessa on lisääntynyt entisestään.

3. Nuoret ja nuoret aikuiset

Päivälukioiden opiskelijamäärä on laskenut viime lukuvuodesta seitsemällä opiskelijalla ollen kuluvana lukuvuonna 1200. Perusopetuksen päättövaiheessa korostuvat erityisesti yksilölliset opinpolut niiden oppilaiden kohdalla, joilla on haasteita saada perusopetuksen oppimäärä suoritettua. Keskeistä on tiedonkulun parantaminen. Lukioissa kehitetään myös lukio-opintojen jälkeistä ohjausta.

Yläkoulujen antamien tietojen mukaan päättötodistuksen saaneista oppilaista kaksi oppilasta jäi vaille opiskelupaikkaa. Lukion keskeyttäneiden määrä oli 28 opiskelijaa, joka oli 38 opiskelijaa vähemmän kuin viime lukuvuonna. Keskeyttäneiden jatkosijoittumista seurataan Porin toiseen asteen koulujen työryhmässä. Lukion keskeyttäneet ovat pääsääntöisesti sijoittuneet ammatilliseen koulutukseen tai toiseen lukioon.

Lähetemäärät nuorisopsykiatrialle ovat kasvaneet tasaisesti vuodesta 2011 ja vuonna 2018 lähetteitä oli ennätyselliset 1123 kpl. Myös potilaskäynnit ovat kasvaneet ja vuonna 2018 oli 21057 käyntiä. Hoidettuja potilaita oli 1686. Avohoidossa käy moniongelmaisia ja yhä sairaampia nuoria. Yhteistyötä

erikoissairaanhoidon, perusturvan ja sivistystoimialan kesken on lisätty, mutta keskeisenä ongelmana on yhä, ettei perustasolla ole mahdollisuutta hoitaa lievemmistä ongelmista kärsiviä nuoria.

Lasten ja nuorten ohjausryhmään on tuotu huoli nuuskan käytöstä ja kaupankäynnistä sekä siitä, että kannabismyönteisyys on lisääntynyt. Poliisi toi esiin, että kannabiksen käyttö ja myynti on lisääntynyt. Poliisi käynnisti vuonna 2018 ”Savu”-projektin, johon irrotettiin kenttävalvonnan poliiseja.

Me-talo Pori: Raportti porilaisten nuorten haastatteluista

Satakunnan yhteisökeskuksen Porin Me-talo on koonnut kokemustietoa porilaisilta 10-30 –vuotiailta nuorilta heille tärkeistä asioista kuten koulunkäynnistä, opiskelusta, odotuksista ja kokemuksista työelämästä, vapaa-ajasta, ihmissuhteista, mielenterveydestä ja uskosta tulevaan. Nuorille (N=140) ja nuorten parissa toimiville aikuisille (N=70) tehtyjen haastatteluiden pohjalta voidaan todeta, että valtaosalla nuorista menee hyvin. Heille koulunkäynti ei ole vastenmielistä, heillä on suunnitelmia tulevaisuuden suhteen ja suhteet läheisiin ovat kunnossa. (Satakunnan yhteisökeskuksen julkaisu 2/2018: Älykäs tulevaisuus)

Haastatteluaineisto todistaa kuitenkin myös sen, että osalla nuorista suunta ja suunnitelmat ovat hämärässä tai niitä ei ole. Näiden nuorten osalta voi todeta, että yksikin suojaava tai turvaa tuova elämän osa-alue voi kirkastaa heidän tulevaisuuden näkymäänsä. Se voi olla harrastus tai oma vapaa-ajan virike (kuten lemmikit), parisuhde tai vakiintunut kaveriporukka, jonka seurassa kokee yhteenkuuluvuutta. (Satakunnan yhteisökeskuksen julkaisu 2/2018: Älykäs tulevaisuus)

Haastattelut ilmensivät myös nuorten tarvetta tulla kuulluksi ja kertoa kokemuksistaan. Harva nuori suhtautui tuntemattomaan haastattelijaan vierastaen, vaan pikemminkin he intoutuivat haastattelun kuluessa kertomaan yllättävänkin avoimesti omista kokemuksistaan ja elämästään. Nuorilla oli myös hyvät syyt tai perustelut omien näkemystensä tueksi. Vastauksiin paneuduttiin perusteellisesti ja niitä tarvittaessa tarkennettiin. (Satakunnan yhteisökeskuksen julkaisu 2/2018: Älykäs tulevaisuus)

Satunnaisotannalla tehdyissä haastatteluissa läsnä oli monesti kaksi tai useampi nuorta, joten yksinäisiä tai yksin liikkuvia nuoria ei juurikaan tavoitettu. Kaveri- ja ystäväseurueiden keskinäistä toimivuutta oli haastattelijan näkökulmasta mielekästä havainnoida. Suhteet kavereihin ovat lämpimät ja välittömät. Vaikka kaikista asioista ei kavereille välttämättä kerrotakaan, välittyi tilanteissa vahva yhteenkuuluvuuden ja hyväksynnän ilmapiiri. Nuoret arvostavat ja kaipaavat erityisesti toisia nuoria. Vertaisryhmät ja -toiminnot kiinnostavat heitä ja toisten nuorten seura voimaannuttaa. Esimerkiksi nuoret mielenterveyskuntoutujat haluavat omien voimavarojensa puitteissa olla toisten nuorten tukena, sillä he kokevat itse saavansa vertaistoiminnasta vahvistusta itselleen. (Satakunnan yhteisökeskuksen julkaisu 2/2018: Älykäs tulevaisuus)

Nuoriso uusiutuu jatkuvasti ja uudet ikäpolvet siirtyvät lapsuudesta nuoruuden piiriin. Ammattilaisten pitää koko ajan seurata nuorten keskuudessa esiintyviä ilmiöitä ja olla valmiina reagoimaan nuorten lähettämiin signaaleihin. Nuoret ovat itse parhaita asiantuntijoita oman ja ikätoveriensa elämän suhteen, ja siksi heitä on kuultava jatkuvasti. Ajantasainen kuvaus nuorten keskuudessa vallitsevista ilmiöistä, toiveista ja tarpeista on syytä toistaa tasaisin väliajoin. (Satakunnan yhteisökeskuksen julkaisu 2/2018: Älykäs tulevaisuus)

Koko raportin voi lukea: [http://www.yhteisokeskus.fi/julkaisu/
http://www.yhteisokeskus.fi/wp-content/uploads/2018/12/Me-talo-PoriRaportti-porilaisten-nuorten-haastatteluista.pdf](http://www.yhteisokeskus.fi/julkaisu/http://www.yhteisokeskus.fi/wp-content/uploads/2018/12/Me-talo-PoriRaportti-porilaisten-nuorten-haastatteluista.pdf)

Satakunnan yhteisökeskuksen Maahanmuuttajanuoret 360 –hankkeen raportti porilaisten maahanmuuttajanuorten kokemuksista

Porissa on haastateltu vuoden 2017 aikana 56 maahanmuuttajataustaista nuorta. Nuoret kertoivat avoimesti elämästään ja tuottivat runsaasti ideoita siihen, kuinka kaupunkia ja sen palveluita tulisi heidän mielestään kehittää. Haastattelun tulokset voidaan tiivistää kuuteen ydinkohtaan:

1. Nuoret tarvitsevat enemmän tukea kielen oppimiseen
2. Nuoret kaipaavat luotettavia ja välittäviä aikuisia rinnalleen
3. Nuoret haluavat lisää tekemistä ja mahdollisuuksia vapaa-aikaan
4. Opintoihin olisi saatava lisää joustavuutta ja kouluaikeiden ulkopuolista tukea
5. Nuoret haluavat töihin ja he arvostaisivat pieniäkin työkokemuksia
6. Nuoret tarvitsevat myös monipuolisempaa tukea arkeen ja jaksamiseen.

Maahanmuuttajanuoret 360 -hankkeen aikana toteutettujen kartoitusten ja palvelukokeiluiden pohjalta suunniteltiin toimintamalli, joka perustuu neljälle toimintaperiaatteelle:

1. Nuorelle varmistetaan riittävä ohjaus ja neuvonta niin, että se on saatavilla samasta paikasta
2. Paikallisen identiteetin kasvua, nuoren kotoutumista ja yhteisöllisyyttä edistetään mahdollistamalla erilaisia väestöryhmien kohtaamisia ja keskinäisiä toimintoja
3. Kotouttamisosaamista kehitetään ja laajennetaan yhdenvertaisen palvelun varmistamiseksi
4. Nuoren kotouttamista tukevien verkostojen vahvistetaan nuoren syrjäytymisen ehkäisemiseksi (Maahanmuuttajanuoret 360 –toimintamalli, Satakunnan yhteisökeskus)

Koko raportti on luettavissa täällä: <http://www.yhteisokeskus.fi/360-hanke/>

Porissa oli vuonna 2017 yhteensä 2725 ulkomaan kansalaista, joista kaksoiskansalaisia 865. Maahanmuuttajataustaisia nuoria oli (Väestörekisterin tilanne) ikä- ja kielijakauman mukaan seuraavasti: 7-17-vuotiaita 386 ja 18-28-vuotiaita 442, eli yhteensä 828 maahanmuuttajataustaista nuorta.
--

Nuorten työpajat

Vuonna 2018 Porin nuorten työpajalla kävi yhteensä 251 alle 29-vuotiasta henkilöä. Nuoria alle 29-vuotiaita valmentautujia jäi työttömäksi vuonna 2018 hieman alle 8 %. Koulutukseen, useimmiten toisen asteen koulutukseen, hakeutui nuorista hieman vajaa viidennes (17,5%) kaikista nuorista. Pajajakson käyneistä kaikista valmentautujista (mukaan lukien aikuiset) jäi työttömäksi noin viidennes.

Positiivinen sijoittuminen työpajajaksolta oli nuorten osuudesta yli 80 % (noin 70% luokkaa kaikista valmentautujista). Positiivinen sijoittuminen tarkoittaa, että nuori jatkaa edelleen työpajalla, siirtyy koulutukseen tai työelämään tai esimerkiksi jatkaa muualle (äitiysloma, armeija, muut yhteiskunnan palvelut).

4. Työikäiset

Perusturvan eri palvelualueilla käynnistyi syksyllä 2018 moniammatilliset nimetyt työkykytiimit, joiden tehtävänä on kartoittaa työttömän asiakkaan jäljellä oleva työkyky ja siten ohjata asiakas oikeisiin palveluihin. Työkyky tiimit toimivat pohjoisen alueella, läntisellä alueella ja itäisellä alueella. Tiimiin kuuluu muun muassa terveydenhoitaja, sosiaalityöntekijä, lääkäri ja fysioterapeutti. Tiimit tekevät tiivistä yhteistyötä TYP:n, TE-palveluiden ja erikoissairaanhoidon kanssa. Työttömien terveystarkastuksia on tehty perusturvan yhteistoiminta-alueella 362 vuonna 2018.

Työikäisessä väestössä terveyserot ovat selkeitä lähes kaikilla terveyden ja hyvinvoinnin mittareilla (THL) mitattuna ja tämä näkyy myös Porissa. Työikäisestä väestöstä suurin osa on työterveydenhuollon palveluiden piirissä.

5. Ikäihmiset

80-vuotiaiden hyvinvointia edistäviä kotikäyntejä on jatkettu. Vuonna 2018 kutsukirje lähetettiin noin 850:lle vanhukselle. Heistä noin puolelle tehtiin hyvinvointia edistävä kotikäynti. Seniorineuvolassa on jatkettu vanhusten omaishoitajien terveystarkastuksia, joissa kävi vuonna 2018 101 omaishoitajaa. Tämä on hieman edellisvuotta enemmän. Terveystarkastuksien avulla on pyritty tukemaan selviytymistä kotona. Tarkastuksista omaishoitajia on tarvittaessa ohjattu mm. ravitsemusneuvontaan.

Vanhuspalvelut on tehnyt yhteistyötä Ikäinstituutin kanssa. Yhteistyön kautta osa kotihoidon työntekijöistä on saanut ns. Kunnan Hoitaja –koulutuksen, jossa opetetaan arvioimaan ja testaamaan esim. fyysistä toimintakykyä ja ravitsemustilaa sekä laatimaan näiden pohjalta liikkumissopimus. Liikkumissopimukseen käydään läpi asiakkaan toiveet ja tavoitteet, päivittäisten toimintojen harjoittelu, voima- ja tasapainoharjoitteita, ulkoilua, ryhmätoimintaa ja ravitsemusta. Osalle kotihoidon asiakkaista on tehty liikkumissopimus ja jatkossa on tavoitteena sisällyttää liikkumissopimuksen tekeminen jokaisen kotihoidon asiakkaan hoitosuunnitelmaan. Yhteistyössä Ikäinstituutin kanssa on Voimaa Vanhuuteen –ohjelman tiimoilta kehitetty ikäihmisten liikkumisen tueksi myös ns. voimaämpäreitä ja liikuntalaukkuja, joiden tarkoituksena on aktivoida ihmisiä liikkumaan ja hoitamaan omaa hyvinvointiaan. Voimaämpärit sisältävät erilaisia liikuntavälineitä. Sisältö ämpäreihin on saatu yrityslahjoitusten avulla. Voimaämpäreiden ja liikuntalaukkujen lainausta hoitavat kirjastojen toimipisteet sekä muun muassa Viikkarin Valkama.

Vie Vanhus Ulos –kampanja toteutettiin vanhusten asumisyksiköissä syys-lokakuussa. Yksiköt toteuttivat erilaisia ulkoilutempauksia ja haastoivat toisia asumisyksiköitä mukaan samanlaiseen toimintaan.

Vanhuspalveluiden kotihoidon asiakkaista, heidän puolisoistaan, omaishoidon asiakkaista ja omaishoitajista osa osallistui ravitsemustutkimukseen. Yritysyhteistyön avulla toteutetun Power Meals –ravitsemusprojektiin tavoitteena on parantaa kotona asuvien ikäihmisten ravitsemusta. Tutkimukseen liittyen osallistujille tehtiin ravitsemukseen liittyviä mittauksia, annettiin yksilöllistä neuvontaa ja pieni tietopaketti ravitsemukseen liittyen. Tutkimustulosten mukaan joka viides kotona asuneista omaishoitajista oli virheravitsemuksen riskissä. Jopa tämän kahdeksan viikon interventiotutkimuksen perusteella voidaan todeta, että ravitsemus vaikuttaa toimintakykyyn. Ravinnon proteiinipitoisuudella ja välipaloilla on merkitystä ravitsemustasoon.

Ikäpisteen uutena palveluna on syksyllä 2018 aloitettu puhelimen, tabletin ja tietokoneen käytön opetus ikäihmisille. Opastukseen sisältyy laitteiden arkikäyttöä, eli esimerkiksi kanta.fi- palvelun tai sähköisten ajanvarausten käyttöä sekä yleisesti verkossa asiointia. Opetuksessa on käynyt noin 50 ikäihmistä. Ikäpiste on järjestetty myös luentoja. Noin kerran kuussa järjestettävien luentojen aiheina on ollut muun muassa sairauksiin, apuvälineisiin ja kuntoutukseen liittyvät asiat. Vanhat kansakoululaulut –laulutapahtumat ovat olleet erityisen suosittuja.

Ympäri vuorokautisissa asumispalveluissa on porilaisia 75-vuotta täyttäneitä 9,6 % ja kotona asuu 75-vuotta täyttäneitä porilaisia 90,4 %.

6. Kaikki ikäryhmät

Turvallisuus

Vuoden 2018 väkivaltatilasto Porin osalta näyttää heikentyneen edellisestä vuodesta eli väkivallan kokonaismäärä on noussut poliisin vuoden 2017 tilastotietojen mukaan 521 tapauksesta 600 tapaukseen. Tapausten määrä on noussut sekä yleisillä paikoilla, ravintoloissa että yksityisillä alueilla. Vähiten nousua on ilmennyt ravintoloissa (+4 kpl) Kasvua on tapahtunut käytännössä rikoslaissa määriteltyjen lievempien ja tavallisten pahoinpitelyiden kaikissa muodoissa. Sen sijaan törkeiden tekemutojen määrä on laskenut 51:stä 23:een. Päihteiden vaikutuksen alaisina tehdyistä

väkivaltarikoksista syyllisiksi epäiltyjen määrä on samalla tasolla vuosina 2017 (202 kpl) - 2018 (205 kpl).

Pori on poliisin katuturvallisuusindeksin mukaan Suomen 15 suurimmasta kaupungista yhdeksänneksi turvallisin ja esimerkiksi Tampere ja Turku ovat Porin jäljessä. Porissa katujen turvallisuus on parantunut vuodesta 2011 vuoteen 2017 yli 30 prosenttia indeksipisteillä mitattuna, mutta laski vuonna 2018 edellisestä vuodesta hieman yli 4 prosenttia.

Porin poliisiasemalla toimivan moniammatillisen Ankkuri-tiimin tehtäviin kuuluu alle 18-vuotiaiden nuorten rikosentekijöiden sekä lähisuhde- ja perheväkivalta tapausten kokonaisvaltainen selvittäminen. Vuonna 2018 nuorten juttuja hoidettiin 225 nuoren kohdalla, joista tyttöjä 57 ja poikia 168. Porilaisten nuorten määrä oli 177. Muista kunnista olevat olivat pääosin Porin alueelle sijoitettua nuoria. Toimintavuoden aikana nuorten osalta kolme yleisintä rikosnimikettä olivat edelleen omaisuusrikokset, vahingonteot ja pahoinpitelyt. Huolta herättää pahoinpitelyjen määrän voimakas kasvu. Pahoinpitelyjä oli 62, kun vuonna 2017 niitä oli 40. Voimakasta nousua edelliseen vuoteen tuli myös nuorten rattijuopumuksissa. Sen sijaan poliisin tietoon tullessa lähisuhdeväkivallan määrässä tapahtui jälleen laskua edelliseen vuoteen. Vuonna 2018 tapauksia hoidettiin 22. Määrä laski edellisestä vuodesta 46 % ja näissä perheissä oli yhteensä 34 lasta. Porilaisia näistä oli 17 perhettä. Työntekijät ovat osallistuneet erilaisiin työryhmiin aktiivisesti. Loppuvuonna Ankkuriin palkattiin toinen poliisi ja sen myötä ennalta estävään työhön pystytään paneutumaan entistä paremmin.

Terveydenedistämisen aktiivisuusmittarin tulokset vuodelta 2018

Kansallinen Terveydenedistämisen aktiivisuusmittari, TEA-viisari, nostaa esille kunnan toiminnan kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Tea-viisarin tiedot tukevat kuntien ja alueiden terveydenedistämistyön suunnittelua ja johtamista. TEA-viisareilla mitataan säännöllisesti kuntajohdon, perusopetuksen, lukiokoulutuksen, liikunnan, perusterveydenhuollon, ammatillisen koulutuksen ja ikääntyneiden palveluiden terveydenedistämisen aktiivisuutta. Vuonna 2018 kerättiin tiedot liikunnan ja perusterveydenhuollon osalta, joiden edelliset tulokset ovat vuodelta 2016. Tulokset pisteytetään nolasta sataan, jossa 0 on huonoin ja 100 on paras tulos.

Liikunnan terveydenedistämisen osalta Porin kokonaistulos (79) on hyvä ja yltää koko maan (73) keskiarvotuloksen yläpuolelle. Liikunnan osa-alueista sitoutumisen (86), johtamisen (80), osallisuuden (100) ja muiden ydintoimintojen (95) osalta tulokset ovat hyvät, vain voimavaroissa (49) sekä seuranta ja tarveanalyysissä (65) on parannettava tulos. Liikunnan tulokset ovat olleet vuonna 2016 lähes samalla tasolla kokonaistuloksessa (74), muissa ydintoiminnoissa (92), sitoutumisessa (83) ja johtamisessa (88). Seuranta ja tarveanalyysin tulos on parantunut edellisestä (56), voimavaroissa on tapahtunut pientä heikennystä (61 vuonna 2016) ja osallisuudessa on tapahtunut selkeä parannus kahden vuoden takaiseen (67).

Perusterveydenhuollon terveydenedistämisen osalta Porin kaupungin tuloksissa on paljon parannettavaa, sillä kokonaistulos (46) on selvästi koko maan (67) tulosta alhaisempi. Perusterveydenhuollon osa-alueista voimavaroissa (79) ja yhteisissä käytänteissä (84) on kuitenkin hyvä tulos. Parannettavaa on sitoutumisessa (49), osallisuudessa (54), muissa ydintoiminnoissa (52), johtamisessa (4) sekä seuranta ja tarveanalyysissä (0). Näistä terveydenedistämisen johtamisen sekä seurannan ja tarveanalyysin osalta tulokset olivat erittäin huonoja.

Perusterveydenhuollon aiemmat tulokset vuodelta 2016 ovat olleet lähes kaikilla osa-alueilla selkeästi paremmat, ainoastaan voimavaroissa on tapahtunut parannusta edelliseen (69 vuonna 2016). Yhteisissä käytännöissä muutos on vielä maltillinen (92 vuonna 2016), mutta muiden osalta negatiivinen muutos on hyvin selkeä. Kokonaistulos on aiemmin ollut 79, sitoutuminen 82, johtaminen 85, seuranta ja tarveanalyysi 60, osallisuus 100 ja muut ydintoiminnot 68.

Hyvinvointiryhmä

TEA-viisari Pori	2018	2016
Liikunta	79	74
Sitoutuminen	86	83
Johtaminen	80	88
Seuranta ja tarveanalyysi	65	56
Voimavarat	49	61
Osallisuus	100	67
Muut ydintoiminnat	95	92

TEA-viisari Pori	2018	2016
Perusterveydenhuolto	46	79
Sitoutuminen	49	82
Johtaminen	4	85
Seuranta ja tarveanalyysi	0	60
Voimavarat	79	69
Yhteiset käytännöt	84	92
Osallisuus	54	100
Muut ydintoiminnat	52	68

Rakkaudella porilaisille –hyvinvointiraha

Porissa kokeiltiin vuonna 2018 ensimmäisen kerran **Rakkaudella porilaisille –hyvinvointirahaa**, joka on kaupungin oma malli osallistavasta budjetoinnista. Kaupunki oli budjetoinut 150 000 euroa hyvinvointirahaa erilaisten hyvinvointihankkeiden toteutukseen. Hyvinvointiryhmä määritteli rahan käytölle tietyt teemat ja kriteerit, jonka jälkeen kaupunkilaiset osallistettiin ideoimaan, hakemaan ja toteuttamaan hankkeita. Yhteiset teemat valittiin hyvinvointiohjelman sekä hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman pohjalta nousseista tarpeista. Teemoina olivat liikkuminen, kaupunkivihreä, yhteinen tekeminen ja yhteisöllisyys. Hankkeiden toimijoiden piti olla porilaisia ja toiminnan kohdistuttava porilaisiin, lisäksi toiminnan tuli olla avointa ja maksutonta kaikille porilaisille.

Rakkaudella porilaisille- hyvinvointirahaan tuli yhteensä 103 hakemusta, joista valittiin toteutettavaksi kahdeksan erilaista hanketta. Rahaa saaneet hankkeet olivat: Urbaani tapahtumapuutarha, Toivepuisto – toiveiden puisto rakkaudella porilaisille!, Lainaa ny porilaine liikuntalaukku!, Biitsiä kaupunkilaisille, Pori, Suomen hyväkuntoisin kaupunki, Pori App, Lähiöt liikkeellä ja Camp Pori – Retkelle luontoon. Osallistavan budjetoinnin kokeilusta saatiin hyviä kokemuksia, joten toimintaa päätettiin kehittää ja jatkaa myös seuraavina vuosina.

Urbaani tapahtumapuutarha

Anniksen takapihalle on luotu Anniksen tyyliin sopiva, upea, urbaani tapahtumapuutarha, johon jokainen voi piipahtaa iltalenkillä tai järjestää oman tapahtuman. Anniksella ei aiemmin ollut omaa pihaa. Nyt siellä ovat graffitit ja hyötykasvit sulassa sovussa. Urbaani tapahtumapuutarha on saanut hyvää palautetta ja kaupunkilaisia on käynyt runsaasti paikan päällä. Useampi isompi tapahtuma on jo järjestetty ja niitä on tulossa lisää. Urbaani tapahtumapuutarha on käytössä myös talvella ja sinne on suunnitteilla uutta toimintaa.

Toivepuisto

Satakunnan puutarhaseura adoptoi Porin kaupungilta puiston Rautatiepuistokadun varrelta, josta he huolehtivat kaksi vuotta. Puistoon on istutettu kasveja, rakennettu puutarhavajaa ja katsomoa tapahtumien järjestämistä varten. Elokuussa puistoon toteutettiin myös 100 kiven tilateos, jossa nurmikon reunaan aseteltiin eri kokoisia kivilohkareita. Kivien siirtelyssä oli mukana yli 100 henkeä, puisto melkein täynnä. Jokainen sai tuoda oman päänsä tai isomman kokoisen kiven ja asetella sen penkkiin. Samana iltana istutettiin kasveja ja kasteltiin kasveja.

Lainaa ny porilaine liikuntalaukku

Järjestöt, koulut ja ihan kaikki kaupunkilaiset voivat lainata kirjastoista, Liisasta ja liikuntapisteistä vedettäviä matkalaukkuja, joissa on liikuntavälineitä sisä- ja ulkokäyttöön. Porilaiset voivat hyödyntää laukkuja monipuolisesti erilaisissa tapahtumissa, harjoituksissa tai missä tykkäävät. Kaikkea ei tarvitse ostaa itse. Esimerkiksi järjestöt tai seurat voivat hyödyntää laukkuja puistojumpissa tai oppilaitokset voivat lainata laukun, kun menevät esimerkiksi palvelukoteihin pitämään virikehetkiä.

Biitsiä kaupunkilaisille

Kaupungin keskustan tuntumaan haluttiin kunnan lentopallokenttä. Kirjurinluotoon rakennettiin kaksi täysin uutta lentopallokenttää. Lentopalloa kentillä voi käydä pelaamassa kuka tahansa. Verkot ja pallot saa lainaan nimeä vastaan Viksu-ravintolasta.

Pori – Suomen hyväkuntoisin kaupunki

Syyskuun alussa starttasi 10 viikon ilmainen treeniohjelma kaikille porilaisille. Treenaaminen aloitettiin yhteisellä tapahtumalla Porin karjuhallista. Kaikki mukaan rekisteröityneet saivat kerran viikossa kolmen erilaisen treenin ohjeet. Lisäksi leikkipuistoissa ja esimerkiksi koulujen pihossa järjestettiin ohjattua treeniä kerran viikossa.

Pori app

Porilaisten oma mobiiliappi, jonka tarkoitus on aktivoida kaikkia liikkumaan ja samalla kartoittaa tähän tarkoitettujen tilojen, puistojen ja lenkkipolkujen käyttötasoja. Pienten kilpailujen kautta jokainen porilainen voi vaikuttaa liikuntapaikkojen ja reittien kehittämiseen osallistumalla ja käyttämällä Appia.

Sport Pori

Sport Pori on hauska sovellus, jonka avulla pelaaja lähtee retkelle Porin läpi ja kohtaa matkalla eri aiheisia kysymyksiä. Alun minipelissä pakataan ensin reppu tarpeellisilla retkivälineillä keräten pisteitä hyödyllisistä retkeilyvälineistä. Kannattaa siis pakata huolella! Retkiosiossa peli mittaa pelaajan etenemää matkaa ja avaa reitillä olevia kysymysnappeja aina kun pelaaja on edennyt riittävästi (50,100,150 tai 200m). Kysymyksistä ansaitut pisteet kerrotaan aina "matkakertoimella" sen mukaan kuinka pitkän matkan olet valinnut käytettäväksi kysymysten avaamiseen. Sport Pori tarjoaa puuhaa vaikka koko perheelle. Sport Pori on ladattavissa [Google Play -kaupasta](#).

Lempipaikka (aiemmin Lähiöt liikkeellä)

Lempipaikka-tapahtuma järjestettiin Sampolassa ja Pihlavassa 20. lokakuuta kello 10–16. Ohjelmassa oli paljon maksutonta hauskaa ohjelmaa kaikenikäisille, kuten sirkustyöpaja, taidetta, lasten ja nuorten tekemiä elokuvia omasta asuinalueesta sekä asukkaiden omaa ohjelmaa. Molemmissa paikoissa julkaistiin myös asukkaiden ilmoittamat parhaat lempipaikat sekä omat lempipaikat sai merkata tapahtumassa. Tarkoituksena oli luoda malli kaupunginosatapahtumasta, jota voidaan myöhemmin hyödyntää muuallakin.

Osana hyvinvointirahan kokeilua toteutettiin myös **Rakkaudella porilaisille nuorille – vaikuttavuusinvestointi**, jolla haettiin ratkaisua yhteen seuraavista porilaisten nuorten hyvinvointiin liittyvistä haasteista:

1. Nuorten (13 – 17 vuotiaiden) porilaisten elämänkyvyn haasteet. Ratkaisuja haetaan erityisesti tunnetaitojen, asioinnin, harrastusten, päihitteettömyyden sekä muun hyvinvoinnin ja terveyden taitojen edistämiseen.
2. Turvallisen aikuisen puute. Nuorille tehtyjen haastattelujen perusteella nuoret kokevat turvallisen aikuisen puutetta. Ratkaisua haetaan esim. vapaaehtoisuuteen liittyvistä toimintamalleista.
3. Yläkouluikäisten yksinäisyys. Kouluterveyskyselyn mukaan porilaisten yläkouluikäisten yksinäisyys on lisääntynyt.

Vaikuttavuusinvestointikokeiluun tuli yhteensä viisi hakemusta. Porilaiset saivat osallistua kehittämiseen jättämällä ehdotuksia nuorten hyvinvoinnin haasteiden ratkaisemiseksi verkossa olevalle ideataululle. Ideat olivat vapaasti rahaa hakevien toimijoiden hyödynnettävissä. Rakkaudella porilaisille nuorille –vaikuttavuusinvestointi myönnettiin Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) Satakunnan piirille nuorten tukihenkilötoiminnan kehittämiseen. MLL tarjoaa 40 000 euron investointirahoituksella lisää turvallisia aikuiskontakteja 13–17-vuotiaille nuorille kasvun ja kehityksen tueksi. Lisäksi se kehittää ja käynnistää ryhmämuotoista tukihenkilötoimintaa Porissa.

Rakkaudella porilaisille nuorille –hankkeen väliraportoinnissa 7.3.2019 toimijat kertoivat seuraavaa: Tukihenkilöitä on koulutettu tähän mennessä 23 kolmessa koulutustilaisuudessa. Tukihenkilöiden kouluttaminen jatkuu, kevään 2019 aikana järjestetään vielä kaksi koulutusta. Tavoitteena on saada vähintään 30 tukihenkilöä. Nuorten keskuudessa on selkeä kysyntä tukihenkilöille. Kyselyjen mukaan kyse on vähemmistöstä, mutta heitä on paljon. Nämä nuoret kokevat tukihenkilöt luotettavammaksi kuin omat vanhemmat tai ”virkakoneiston”. Tukihenkilöitä kaipaavia nuoria on tavoitettu hyvin. Koko hankkeen toiminnan tuloksista ja vaikuttavuudesta raportoidaan vuonna 2019.

Porin kaupungin hyvinvointiohjelman 2025 tavoitteiden toteutuminen vuonna 2018

Viihtyisä ja turvallinen elinympäristö

Toimenpide ja mittari	Toteutuma
Luonto- ja kulttuuriympäristön hyödyntäminen kaupunkilaisten aktivoimiseen	
<p>Lähiluontoa ja kulttuuriympäristöä hyödynnetään varhaiskasvatuksessa ja koulujen opetuksessa.</p> <p><i>Toimialojen kanssa on tehty yhteistyössä varhaiskasvatusta ja opetusta tukevia kokonaisuuksia. Kulttuuripolku - yhteistyösuunnitelman käyttö. Intopolku –sivuston käyttömäärä.</i></p>	<p>Opetussuunnitelmiin on kirjattu koulun ulkopuolella annettavasta opetuksesta sekä oppimisympäristöistä. Näiden suhteen koulut toimivat autonomisesti ja hyödyntävät luonto- ja kulttuuriympäristöä. Hyödyntämisessä on tarkoituksenmukaista huomioida koulun sijainti ja liikenneyhteydet. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa hyödynnetään Porin alueen luontokohteita ja kulttuuriympäristöjä.</p> <p>Intopolku esiteltiin rehtoreille elokuussa 2018 kouluvuoden alkaessa. Tuolloin koko sivusto ei ollut valmis, mutta muun muassa Porin kulttuuriopetussuunnitelman informaatio ja asiakirjat oli sijoitettuna sivustolle. Intopolku kokoaa yhteen kaupungin ja yhteistyökumppaneiden tarjoamia oppimissisältöjä päiväkotij- ja kouluryhmille.</p> <p>Varhaiskasvatusta ja perusopetusta tukevan Intopolun (sis. kulttuuri-, kirjasto- ja ympäristöpolut, https://www.pori.fi/intopolku) elokuussa 2018 julkaistu beta-versio keräsi 1 474 tutustumiskäyntiä. Sivusto julkaistiin varsinaisesti tammikuussa 2019.</p> <p>Aiemmin sovittujen yhteistyökäytänteiden lisäksi varhaiskasvatus kehitti kirjaston kanssa yhteistyössä kirjastopolkua ja mediakasvatussuunnitelmaa sekä oli mukana Ympäristö- ja lupapalveluiden kanssa kehittämässä kiertotalouden huomioimista varhaiskasvatuksessa.</p> <p>Koulut käyttävät Kulttuuripolussa tarjottuja kulttuuri- ja taidetoimintoja.</p> <p>Ympäristö- ja lupapalveluiden koordinoiman Koulujen ympäristöviikon tapahtumiin osallistui noin 2100 oppilasta. Osaan tutustumiskohteista toivottiin runsaasti lisää vierailuaikoja.</p> <p>Luonnonympäristön opetuskohteista erityisesti Yyteri on tärkeä sekä sen dyniluonnon suojelun turvaamiseksi, että rannan rehevöitymiskehityksen tiedostamiseksi. Myös Kirjurinluodon kompostointipuisto on vakiinnuttanut paikkansa osana lapsille ja nuorille suunnattua jäteneuvonnan opetusta</p> <p>Esittelyluento ja maastokäynti HAMK metsäalan opiskelijoille. Esittelyluento Turun yliopiston maisemantutkimuksen oppiaineelle. Satakunnan Vihertietokeskus järjestänyt ympäristökasvatukseen liittyviä opastettuja kierroksia Luotojen alueella koululaisryhmille 6 kertaa.</p>
<p>Osallistaminen viheralue suunnitteluun ja tapahtumat yhteistyössä Satakunnan vihertietokeskuksen ja kansallisen kaupunkipuiston kanssa.</p>	<p>Satakunnan vihertietokeskus, kansallisen kaupunkipuisto sekä ympäristö- ja lupapalveluiden toimiala järjestivät Vieraslajinäyttelyn Porin pääkirjastossa sekä Satakunnan vihertietokeskuksessa. Näyttelyssä esille olleelle Porin kartalle kaupunkilaiset merkitsivät havainnot lähes 50 vieraslajikohteesta. Jättipalsamin torjunnasta tehtiin myös esite, jota jaettiin aktiivisesti eri tapahtumien yhteydessä.</p>

Hyvinvointiryhmä

<p><i>Kävijämäärä ja palaute osallistamisesta, somen käyttö. Mediajulkisuus.</i></p>	<p>Vieraslajitalkoita pidettiin Hanhipuistossa (mukana myös Allergia-, Iho- ja Astmaliitto ry sekä WWF Suomi), Hevosluodossa ja Noormarkussa. Osallistujia oli 25. He pitivät vieraslajien torjuntatyötä tärkeänä ja talkoita toivottiin myös tuleviksi vuosiksi. Vihertietokeskus osallistui lisäksi asukasyhdistyksen järjestämien talkoiden ohjaukseen Levolla. Talkoissa oli kitkemisen lisäksi vieraslaji-info ja menetelmäopastusta.</p> <p>Talkoista tiedotettiin Luontoretkeä ja –tapahtumia Porin seudulla 2018 – esitteessä, kaupungin nettisivuilla ja tapahtumakalenterissa, Satakunnan Kansan Menot –palstalla sekä Allergia-, Iho- ja Astmaliitto ry:n nettisivuilla. Noormarkun talkoista oli talkoiden alkuunpanijan haastattelu ja etukäteismainos Luoteisväylä-lehdessä.</p> <p>Presidentinpuiston osallistamiskysely SAMK:n henkilökunnalle ja opiskelijoille.</p> <p>Käyttäjien osallistaminen Raatihuoneenpuistossa järjestettyjen puunhoidon SM-kilpailuiden yhteydessä. Kysely puistojen käyttötavoista ja kokemuksista.</p> <p>Satakunnan Vihertietokeskus Instagram 2018: seuraajat 386, julkaisujen määrä 65, tykkäykset 3055</p> <p>Porin kansallinen kaupunkipuisto Instagram 2018: seuraajat 1190, julkaisujen määrä 187, tykkäykset 16392.</p> <p>Porin kansallinen kaupunkipuisto Facebook 2018: seuraajat 818, julkaisuja noin 2krt/viikko, julkaisujen kattavuus parhaimmillaan noin 4000.</p> <p>Avoimet puutarhat -tapahtumassa heinäkuussa Hanhipuiston ja Ruokapuiston esittely.</p> <p>Hevosluodon Ruokapuistossa opastuksia 10 kertaa. Yhdellä opastuskerralla myös puiston hoitotöitä koululaisille.</p>
<p>Luonto- ja ympäristöretkien sekä puisto-opastuksien järjestäminen kuntalaisille yhteistyössä järjestöjen kanssa.</p> <p><i>Toteutuneiden retkien ja opastuksien/osallistujien määrä.</i></p>	<p>12 järjestetylle luonto- ja ympäristöretkelle/-tapahtumaan osallistui yhteensä 390 henkilöä. Eniten osallistujia (80 hlöä), lähinnä lapsiperheitä, oli Pimeä metsä-tapahtumassa. Erityisesti lapsiperheille suunnatuille tapahtumille näyttää olevan enenevässä määrin kysyntää.</p> <p>Yhteensä 6 puisto-opastusta koululaisten lisäksi (yht. 12) Vain Luotojen alueella (Kirjuri, Hanhipuisto, Ruokapuisto). Osallistujia 10-25 henkeä kierroksilla</p>
<p>Rakennetun ympäristön toimivuus</p>	
<p>Viherpalveluohjelman laatiminen.</p> <p><i>Ohjelma laadittu ja seurannassa. Viheralueen neliömäärä/asemakaava.</i></p>	<p>Viherpalveluohjelman laadinnan tarve on tiedostettu. Vastuu koskee kaupunkisuunnittelua ja infrayksikköä.</p>
<p>Turvataan hyvä sisäilma kaupungin käytössä olevissa rakennuksissa.</p> <p><i>Käyttäjien kokemukset sisäilmasta eri vuodenaikoina. Haitta ilmoitusten määrä.</i></p>	<p>Työterveyshuolto on tehnyt 19 kyselyä liittyen sisäilmaan. Sisäilmatyöryhmän käsittelyyn on tullut uusina kohteina vuoden 2018 aikana 30 kohdetta, joista Teknisen toimialan hallinnoimia on 13 kohdetta ja ulkopuolelta vuokrattuja on 17 kohdetta. Onnistuneita sisäilmakorjauskohteita on ollut 8 ja keskeneräisiä on 10.</p>
<p>Lisätään porilaisten turvallisuuden tunnetta.</p> <p><i>Asuinalueensa turvallisuuteen tyytyväisten osuus (%). Asuinalueensa turvallisuuteen tyytyväisten osuus 65-vuotta täyttäneistä (%).</i></p>	<p>Tuorein tilasto on vuodelta 2016, jonka mukaan 80 % vastanneista ei kokenut pelkoa yleisillä paikoilla. Eniten pelkoa aiheuttivat humalaiset, maahanmuuttajat, huonon valaistuksen johdosta pimeä ja liikenne. Nyt menossa uusi osallisuuskysely turvallisuudesta, jonka tuloksia voi hyödyntää ensi vuonna.</p> <p>Suojateitä rakennettu polkujen tien ylityspaikkoihin. Kirjurinluodon lenkin valaistuksen täydentäminen.</p>

Hyvinvointiryhmä

<p>Kaupungin käytössä olevien tilojen muunneltavuus. Kouluista ja päiväkodeista muodostetaan alueiden hyvinvointikeskuksia.</p> <p><i>Monitoimikäytössä olevat tilat lukumäärä/toimiala. Uudisrakentamisen ja peruskorjauksen yhteydessä kouluihin ja päiväkoteihin sijoitetaan muuta toimintaa.</i></p>	<p>Yhtenäiskoulujen ja alakoulujen tiloissa, lukuun ottamatta Reposaaressa koulua, järjestetään iltapäivätoimintaa koulun jälkeen. Koivulan koulussa järjestetään päivätoimintaa.</p> <p>Oppilashuollon palveluiden työntekijöillä on työtilat suuremmissa kouluissa. Pienissä kouluissa oppilashuollon henkilöstö joutuu käyttämään yhteistiloja (esim. kouluterveydenhoitajan työtilaa tai muuta tilaa).</p> <p>Koulujen ja päiväkotien toimintaa palvelukeskuksina on suunniteltu. Vuonna 2018 ei peruskorjauksen tai uudisrakentamisen myötä muodostunut uusia palvelukeskuksia. Hyvinvointipalvelujen pilotointia on tehty yhtenäiskouluissa (Kaarisilta ja Noormarkun yhtenäiskoulu), joissa on ollut vuonna 2018 mm. perhetyöntekijöiden palvelua. Kaksi perhetyöntekijää on aloittanut työskentelyn koulun tiloissa. Psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanottoa toteutettu kahdella koululla (Meri-Porin ja Noormarkun yhtenäiskouluilla).</p> <p>10 päiväkodin tilat ovat lisäksi ulkopuolisen tahon käytössä.</p>
--	--

Osallistuva ja aktiivinen porilainen

Toimenpide ja mittari	Toteutuma
Osallisuuden vahvistaminen	
<p>Osallisuusagenttien asiantuntemuksen hyödyntäminen. Osallistavien, luovien ja dialogisten työkalujen ja tilojen toteuttaminen.</p> <p><i>Osallisuuskoulutusten määrä/osallistujamäärä. Liikuteltava dialoginen konsepti luotu. Nuorten talo on toiminnassa. Lastenkulttuurikeskuksen käyttö.</i></p>	<p>Kaupungin järjestämä osallisuusseminaari 44 hlöä. Viestinnän käytänteet –viestinnän tekoja ja vuorovaikutusta -koulutus 33 hlöä.</p> <p>Nuorten Talon suunnittelu aloitettu.</p> <p>Lastenkulttuurikeskuksen tilasuunnitelma on mukana Aarrearkkitehtuurikilpailussa. Kilpailussa suunnitellaan tilat Satakunnan Museon ja Porin taidemuseon uusien kokoelmatilojen, Porin lastenkulttuurikeskuksen, Satakunnan Museon laajennuksen, sekä monikäyttöisten ja yhteisöllisten kulttuuritoimintaa palvelevien tilojen ja korttelin julkisten ulkotilojen toimintaan.</p>
<p>Panostetaan erilaisten tapahtumien mahdollistamiseen.</p> <p><i>Vuokrattavien alueiden käyttö. Tapahtumakalenterin uudistus ja käyttö. Yleisötapahtumien lukumäärä (enintään 3krt/v ja yli 500 hlöä).</i></p>	<p>Kaupungin yleisille alueille (puistot, katualueet ja aukiot) myönnettiin eri tilaisuuksiin yli 70 maankäyttölupaa.</p> <p>Pori julkaisi kesäkuussa 2018 uuden tapahtumakalenterin asukkaiden, yhdistysten, yritysten ja muiden toimijoiden käyttöön. Kaikille avoimeen tapahtumakalenteriin voi kuka tahansa lisätä uusia tapahtumia. Uudistettu kalenteri on aiempaa visuaalisempi ja helppokäyttöisempi. Se perustuu avoimeen dataan: samaa tapahtumatietokantaa voi käyttää kuka tahansa toimija. Tapahtumakalenteria kehitetään edelleen (tulossa esim. karttaopetus). Tapahtumakalenterin kävijädataa on saatavilla 6.8.2018 alkaen. elo-joulukuun välisenä aikana tapahtumakalenterin etusivulla on vierailtu 11 868 kertaa (9720 eri laitteella).</p> <p>SuomiAreena –viikko, Pori Jazz festivaali, Porin päivä, Nuori Pori harrastaa –tapahtuma, Asuntomessut, Pori Cup, Pesis-leiri, Porispere, Framil-partiotapahtuma, Iskelmäfestarit, Kirjurin Jytä, Isomäessä järjestettävät isot konsertit Promenadisalin konsertit, Molkyn MM-kisat.</p>

	<p>Karjuhallin yli 500 henkilön tapahtumat 2018: Motor show messut, Piha- ja puutarha & rakenna ja remontoi –messut, Paras Koti -messut, Insomnia verkkopelitapahtuma, Raskasta Joulua -konsertti.</p> <p>Vanhusten SuomiAreena vierailun mahdollistanut SataSaattajaa – tapahtuma (perusturvakeskus yhteistyössä srk:n ja vapaaehtoistyön kanssa).</p> <p>Valtakunnallisella pyöräily- ja kansainvälisellä World Fairtrade Challenge – viikolla noin 500 työmatkapyöräilijälle jaettiin Reilun kaupan banaaneja sekä kahvilipukkeita. Tunnin kestäneen tempauksen aikana pyöräilijöitä oli liikkeellä enemmän kuin 500.</p> <p>Porin kaupunki juhlisti 10. vuottaan Reilun kaupan kaupunkina Kauppakeskus Puuvillassa järjestetyssä tapahtumassa tarjoamalla muun muassa 900 Reilun kaupan banaania.</p>
<p>Konkreettiset osallisuutta lisäävät tapahtumat ja kaupunkilaisten kuuleminen.</p> <p><i>Kaupunginosatapahtumien lukumäärä. Asiakasraadit, neuvostot ja neuvottelukunnat käyttö ja määrä. Osallisuuskyselyjen toteuttaminen ja hyödyntäminen.</i></p>	<p>Varhaiskasvatuksen asiakasraati on kokoontunut 2 kertaa vuonna 2018.</p> <p>Vaikuttamisen polku malli (sis. koulukohtaisen työskentelyn, alueparlamentit, nuorisovaltuuston, verkkodemokratiaosuuden).</p> <p>Koulut: oppilaskunnat, (vanhempainyhdistykset), lasten ja nuorten parlamentit (esim. kyselytunti päättäjille),</p> <p>Urheiluseurat: seuraparlamentti</p> <p>Toteutettu iltapäivätoiminnan arviointikysely toiminnassa mukana oleville lapsille ja huoltajille.</p> <p>Kirjasto: lasten asiakasraati (kirjastoministerit) Porin kaupunginkirjastossa, aloitettiin syksyllä 2017, koostuu alakoululaisista lapsista ympäri Poria. taidemuseon asiakasraati, (Sinfonietalla, Satakunnan Museolla sekä Anniksella on omat tukiyhdistyksensä) vammaisneuvosto, vanhusneuvosto, veteraanasian neuvottelukunta petu: muita asiakasraateja järjestetään tarpeen mukaan: - asiakasraati vammaispalveluista myönnettyyn omaishoidontukeen liittyen - sähköinen asiakasraati palveluseteliasiakkaille</p> <p>Osallisuuskysely vaalien yhteydessä (551 vastausta), hyvinvointirahan ideoiden keruu ja äänestäminen, pysäköintikysely, Jokikeskuksen kommentointimahdollisuus Flinga-palvelussa, hulevesikysely, valtuuston livelähetysten palautekysely, elokuvakysely (sivistys), kysely jolla selvitettiin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden käytössä oleviin kiinteistöihin liitettäviä mielikuvia</p> <p>Pasaasin alueen ideoiden kerääminen Porin päivänä</p> <p>Perusturva:</p> <ul style="list-style-type: none"> - asiakastytyväisyyskysely vanhuspalveluiden asiakkaille - terveysasemien palautekyselyt Roidu-palautelaitteiden avulla <p>Pysäköintiolosuhteita koskeva laaja www-kysely toteutettu keväällä 2018 (830 vastaajaa).</p> <p>Tapaaminen vanhus- ja vammaisneuvostojen edustajien kanssa. Yhteinen tapaaminen kaikkien Porin pienkiinteistöyhdistysten kanssa.</p>

Hyvinvointiryhmä

	<p>Presidentinpuiston osallistamiskysely SAMK:n henkilökunnalle ja opiskelijoille.</p> <p>Pop up Lab: kaupunkisuunnittelun järjestämä kaikille avoin, kaupunkisuunnitteluun osallistava tapahtuma Eetunaukiolla. Tapahtumassa esiteltiin virtuaalilasiin ja –mallinnusten käyttöä kaupunkisuunnittelussa, kerättiin mielipiteitä Pasaasin aluekehitystyötä varten, esiteltiin kansallista kaupunkipuistoa, sai tutustua kaupunkisuunnittelupeliin, sai kysyä arkkitehdeiltä kaavoista ja suunnitelmista, kuulla elinvoimaisuus paneelikeskustelua tai jättää yleisesti terveiset kaupungille.</p> <p>Sunniemen alueen osallistamistilaisuus asemakaavoituksen yhteydessä.</p> <p>Ahlaisten tuulivoimahankkeen osallistamistilaisuus.</p> <p>Kaupunkisuunnitteludialogi ja -työpaja koululaisille. Järjestäjänä kaupunkisuunnittelu.</p> <p>Puukiipeilyn SM-kisat Raatihuoneenpuistossa ja Porin kansallisen kaupunkipuiston näytteilleasettajapiste, jossa osallistava kysely puistojen käyttötarkoituksista.</p>
<p>Osallistava budjetointi.</p> <p><i>Toimintaa enemmän kuin edellisenä vuonna.</i></p>	<p>Rakkaudella porilaisille –hyvinvointiraha: 200 000€, 8 hanketta ja 1 vaikuttavuusinvestointi hanke, kaupunkilaisten äänestys ja ideointi.</p> <p>Vaikuttamisen polku -mallissa alueparlamenteille (4 kpl) 900€/parlamentti/vuosi ja nuorisovaltuustolla 15 000 €/vuosi.</p>
<p>Autetaan kaupunkilaisia digitaalisten palveluiden käyttäjiksi.</p> <p><i>Digitukiopastuksiin osallistuvien määrä (kirjasto). Kansalaisopiston tieto- ja viestintäteknikka TVT-kurssien senioriosallistujien määrä. Lv. 2019–2020 alkaen kaikilla 4–9 luokkalaisilla on käytössä henkilökohtainen tietokone.</i></p>	<p>Digitukiopastuksissa kirjastolla 647 osallistujaa. Ikäpisteessä aloitettiin puhelimen, tabletin ja tietokoneen käytön opetus ikäihmisille. Opetuksessa on käynyt noin 50 ikäihmistä.</p> <p>Tietokone: On toteutunut suunnitellusti – lukuvuoden 2019 – 2020 alusta lukien kaikilla yleisopetuksessa olevilla vuosiluokkien 4 – 9 oppilaille on henkilökohtainen tietokone. Myös vaativan erityisen tuen oppilaille on mahdollisuus henkilökohtaiseen tietokoneeseen.</p>
<p>Kannustava työllisyyden edistäminen</p>	
<p>Toimivat tarpeenmukaiset yksilökohtaiset palveluohjaukset.</p> <p><i>Työnhakijoiden etenemiset kuntouttavasta työtoiminnasta palkkatyöhön tai koulutukseen.</i></p>	<p>Vuonna 2018 Porissa oli kuntouttavan työtoiminnan sijaan käytössä työelämäkokeilu-palvelu. Työelämäkokeilusta koulutukseen tai työsuhteeseen eteni 26% asiakkaista ja se on hieman enemmän kuin aiempina vuosina.</p>
<p>Kaupunkilaisten vastuun ottaminen omasta ja muiden hyvinvoinnista</p>	
<p>Oman liikenneturvallisuuden lisääminen.</p> <p><i>Pyöräilykypärän ja heijastimen käyttöaste. Autoilijoita koskeva turvavyön käyttö. Onnettomuuksien määrä.</i></p>	<p>Kaupunki ei enää organisoi kypärä-, heijastin- eikä turvavyötutkimuksia, vaan Liikenneturva toteuttaa ne itsenäisesti. Onnettomuustilastoja seurataan ja analysoidaan vuosittain, ja ne toimivat pohjana liikenneturvastoimenpiteitä toteutettaessa.</p> <p>Liikennepuiston kasvatustoiminta.</p>

<p>Lähiluonnon siivoustalkoot.</p> <p><i>Mukaan lähteneiden tahojen (järjestöt, kaveriporukat, koulut, päiväkodit, naapurustot) määrä/osallistujien määrä.</i></p>	<p>Huhti-toukokuussa lähiluonnon siivoustalkoita järjesti neljä asukasyhdistystä (yht. 98 henkilöä), yksi kaveriporukka (10 henkilöä), 17 koulua (3230 oppilasta ja 305 aikuista) sekä 9 päiväkotia (530 lasta ja 114 aikuista). Vuosittain toistuvana tapahtumana siivoustalkoot on vakiinnuttanut paikkansa erityisesti koulujen ja päiväkotien ohjelmassa.</p> <p>Koko kaupungin kattaviin siivoustalkoiden järjestämiseen osallistuminen keväällä yhdessä ympäristö- ja lupapalveluiden kanssa, osallistujien määrä 25.</p> <p>Muun muassa Melamajavien järjestämät siivoustalkoot</p>
<p>Nuorisopassien kehittäminen.</p> <p><i>Nuorisopassien käyttöasteet.</i></p>	<p>Lukuvuonna 2017-2018 aktiivisia käyttäjiä 66 % ja syksyllä 2018 71 %. Suosituimpia kohteita olivat uimahalli, Porin Linjat, kuntosalit, OMG bileet ja Finnino. Etuja käytetty yhteensä 14 979, joista vilkkain käyttökuukausi oli syyskuu (4 295).</p>
<p>Yksinäisyyden vähentäminen</p>	
<p>Vähennetään koululaisten yksinäisyyttä.</p> <p><i>Kummi- ja tukioppilastoiminnan sekä Koto-kummitoiminnan volyymit. Iltis, kerhot (koulupäivän jälkeen).</i></p>	<p>Järjestetty kuusi Tammen leiriä ja neljä alueleiriä koulujen lomien aikana.</p> <p>Oppilaskuntatoiminta on osa osallisuusjärjestelmää, mutta osallisuus nähdään yhä enemmän kaikkien oppilaiden omaa aktiivisuutta korostavana toimintatapana. Monella koululla oppilaat toimivat välikkariohjaajina ja oppilaita on otettu myös mukaan suunnittelemaan esimerkiksi tapahtumakalenteria ja määrittelemään toiminnan tavoitteita. Kummi- ja tukioppilastoiminta on vakiintunut koulujen toimintakulttuuriin. Kummioppilastoimintaa toteutetaan systemaattisesti alakouluissa ja yhtenäiskouluissa, tukioppilastoiminta on tyypillisempää yläkouluissa ja yhtenäiskoulujen yläluokilla.</p> <p>Systemaattisesti toteutettuun kummioppilastoimintaan osallistuu määrällisesti enemmän oppilaita kuin tukioppilastoimintaan.</p> <p>Koulujen omia (OPH:n kerhohankkeen) kerhoja pidettiin lukuvuonna 2017 – 2018 noin 80 tuntia / kouluviikko. Kerhotoiminnan tarjonta on monipuolista.</p> <p>Vuonna 2018 aloitettiin kahdella koululla kotokummitoimintaa, jossa kotokummioppilaat ja maahanmuuttajataustaiset oppilaat toimivat yhdessä kotokummi-ohjaajien ohjauksessa. Maahanmuuttajaopetuksen hankeressurssia ohjattiin kotokummitoiminnan pilotointiin. MLL Satakunnan piiri tuotti koulutusohjelman ohjaajille ja kotokummitoimintaan osallistuville oppilaille. Kotokummikerhot perustettiin Kaarisillan ja Käppärän kouluihin ja toiminta käynnistyi.</p> <p>Iltapäivätoiminnassa mukana 745 lasta.</p> <p>Iltapäivätoiminnasta toteutettu huoltajille arviointikysely, johon vastasi 183 huoltajaa yhdessä lapsensa kanssa. Osa kysymyksistä oli kohdennettu lapsille ja osa aikuisille.</p> <p>Tyytyväisyys iltapäivätoiminnan palveluihin kokonaisuudessaan sai keskiarvoksi 8,5 (kouluarvosana 4-10)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 82% kyselyyn vastanneista huoltajista ilmoitti, että lapsi olisi iltapäivät ilman aikuisen läsnäoloa, ellei iltapäivätoimintaa olisi. • 3% kyselyyn vastanneista lapsista kertoi, ettei koe pääsevänsä mukaan leikkeihin muiden lasten kanssa.

Hyvinvointiryhmä

Vähennetään työikäisten yksinäisyyttä. <i>Matalankynnyksen kohtaamispaikkojen kävijämäärät ja tapahtumat.</i>	Kohtaamispaikka Positiimin tapahtumat yhteensä 116: vuosittain toistuvat 76, muut tapahtumat 13, tapahtumat tilojen ulkopuolella 27 Positiimin käyntimäärä 8431 Pormestariluodon asukastupa: n. 20 000 käyntiä Sampolan asukastupa: n. 16 500 käyntiä Pihlavan asukastupa: n. 21 500 käyntiä
Vähennetään ikäihmisten yksinäisyyttä. <i>Vapaaehtoisten soittorinki, uusien vapaaehtoisten kouluttaminen. 80-vuotiaiden hyvinvointia edistävät kotikäynnit/ryhmät. Vapaaehtoistoiminnan keskus Liisan aktivointitempaukset ikäihmisille.</i>	Vapaaehtoisten soittorinkiin on koulutettu uusia vapaaehtoisia. Soittorinki soittaa asiakkaalle sovitun mukaisesti 1-5 kertaa viikossa. 80-vuotialle on tarjottu mahdollisuutta hyvinvointia edistävään kotikäyntiin/ryhmään. N. 850 80-vuotiasta sai kutsun, noin 1/2 kutsutuista ottaa yhteyttä ja näistä osa tulee käynnille. Vapaaehtoistoiminnan keskus Liisassa on yhteensä noin 300 vapaaehtoista. Liisassa on järjestetty erilaisia tempauksia (mm. hyvinvointipäiviä, tasapainoryhmiä, digiopetusta ja erilaisia teemajuhlia). Ikäpisteessä on järjestetty luentoja ja tapahtumia.

Terveelliset elintavat

Toimenpide ja mittari	Toteutuma
Savuttomuuteen kannustaminen	
Puheeksiotto. <i>Kouluterveyskyselyn mittarit.</i>	Päivittäin tupakoivien nuorten osuus - 8. ja 9. luokkalaisista on 10,8%, - lukiolaisista 3,6 % ja - ammattioppilaitosten opiskelijoista 25% (2017 vuodelta)
Alkoholin ja muiden päihteiden käytön vähentäminen	
Kaupunkilaisten päihdetilanne ja asennekysely. <i>Kyselyn toteuttaminen ja tulosten hyödyntäminen.</i>	Vuoden 2018 kyselyn tuloksia hyödynnetään vuoden 2019 ehkäisevän päihdetyön suunnittelussa ja kehittämisessä.
Pakka-toimintamalli. <i>Toimintamallin toteuttaminen.</i>	Elinkeinotoimijoiden omavalvonnan ja vastuullisuuden kehittäminen (yhteistyöfoorumi, vastuullisen anniskelun toimien seuranta- kampanja, omavalvonta-koulutus, terassiarviointi, Älä välitä-kampanja), päihde- ja pelihaitoista tiedottaminen ja jalkautuminen (tapahtumat, terveysneuvontapisteet, koulut, vanhempainillat, varhaisen puuttumisen päihdekeskustelut nuorille), koulutukset sote-ammattilaisille. Yläkouluissa <ul style="list-style-type: none"> • EPT viikko marraskuussa <ul style="list-style-type: none"> ○ nuuska ja nuoret -teemalla • MAD kokonaisuus joulukuussa <ul style="list-style-type: none"> ○ kuraattorit ovat olleet mukana toteutuksessa 2. aste Opiskelijoille on pidetty opetusyksiköissä hyvinvoinnin ja terveyden teematoteutuksia, joissa on päihdevalistusta. Teemapäivien suunnittelussa ja toteutuksessa ovat olleet mukana opiskeluhoillon henkilöstö, opetushenkilöstö ja opiskelijat.
Painonhallinta	
Painonhallintaryhmät. <i>Osallistujamäärät ja tulokset.</i>	Yhteistyössä Porin Seudun Kansalaisopiston ja perusturvan kanssa. 63 osallistujaa yhteensä, paino laskenut n. 50%:lla, kurssi koettu hyväksi ja monipuoliseksi, erityisesti monipuolinen liikuntatarjonta saanut kiitosta.

Hyvinvointiryhmä

	<p>Neuvokas perhe –menetelmä (jossa tavoitteena on lasten ja nuorten ylipainon väheneminen) on otettu käyttöön ja jää pysyväksi toiminnaksi sote-palveluihin.</p> <p>Otettu käyttöön näyttöön perustuva toimintamalli perheiden liikunta- ja ravitsemusohjaukseen terveydenhoitajien työssä.</p> <p>Alkanut Verkkopuntari-ryhmä pikkulasten vanhemmille.</p>
Liikunnan lisääminen	
<p>Liikuntaneuvontapisteet laaja-alaisesti koko Porin alueelle.</p> <p><i>Neuvontapisteiden määrä ja osallistujien määrä silloin, kun neuvoja paikalla.</i></p>	<p>5 kpl kiinteitä liikuntaneuvontapisteitä ja liikkuva neuvontapiste tarvittaessa erilaisissa tapahtumissa ja tempauksissa, esim. kauppakeskuksissa ja messuilla. Osallistujia lokakuuhun mennessä yhteensä 2 048 kpl.</p>
<p>Koulupäivän liikunnallistaminen.</p> <p><i>Liikuntakerhojen määrä. Välkkäritoimintaa tms. toteuttavat koulut. Pitkät välitunnit. Liikuntapolun toteuttaminen.</i></p>	<p>Koulupäivän liikunnallistaminen, Liikkuva koulu –hankkeen toiminnoin, oli vuonna 2018 koulujen painopisteenä. Kerhotietojen mukaan kouluissa on ollut 28 liikuntakerhoa, lisäksi ulkopuolisten tahojen (liikuntaseurat ja yhdistykset) kerhoja on ollut 17. Noin 70% rehtoreista kertoi, että kouluissa oli vuonna 2018 vertaisliikuttajia eli ”välkkäreitä” kannustamassa ja ohjaamassa välituntiliikuntaan. Lisäksi 60% vastanneista ilmaisi koulussa olleen aikuisten ohjaamaa välituntiliikuntaa. Liikunnan lisäämiseksi on myös muutettu koulupäivän rakennetta järjestäen pitkät välitunnit. Kouluista vajaa puolet vastasi toteuttaneensa Liikuntapolkua omassa yksikössään. Puolet vastanneista ei ollut toteuttanut Liikuntapolkua, koska tiedotus asiasta ei ollut saavuttanut kouluu.</p> <p>Iltapäivätoiminnan arviointikyselyssä huoltajat olivat tyytyväisiä siihen, kuinka iltapäivätoiminnassa huomioidaan lasten päivittäinen liikunnan tarve. Kyselyyn vastanneiden huoltajien antama keskiarvo oli 4,51 (asteikko 0-5).</p>
<p>Varhaiskasvatuksen liikunnallistaminen.</p> <p><i>Toiminnallisten vanhempainiltojen lukumäärä ja osallistujat. Joka alueella järjestetty varhaiskasvatusyksiköiden yhteinen liikuntatapahtuma.</i></p>	<p>Toiminnalliset vanhempainillat toteutettu 28 yksikössä. Osallistujia on ollut noin 80% ko. yksikön asiakasperheistä.</p> <p>Joka alueella on järjestetty yhteisiä liikuntatapahtumia.</p>
<p>Liikuntapaikkojen ja lähiliikuntapaikkojen saavutettavuus.</p> <p><i>Käyttöaste. Määrä. Sijainti.</i></p>	<p>Lähiliikuntapaikkoja yhteensä 11, joista viimeisimmät, vuonna 2018 rakentamaan aloitetut ovat Liisantorin ja Kyläsaaren koulun piha. Molemmissa rakennustyöt jatkuvat 2019.</p> <p>Lähiliikuntapaikkojen sijainti koulujen yhteydessä tai niiden välittömässä läheisyydessä ja Liisantorin kaupunkikeskustassa on arvioitu pitävän käyttöastetta korkealla.</p>
Terveelliseen ravitsemukseen kannustaminen	
<p>Liikuntaneuvontapisteiden ravitsemusneuvonta.</p> <p><i>Kävijämäärä.</i></p>	<p>Perusturvan ravitsemusterapeutti on ollut vuoden 2018 aikana 7 kertaa liikuntaneuvontapisteellä. Kävijöitä noilla kerroilla on ollut yhteensä 84.</p>

Toimenpiteet, joita on tehty vuoden 2017 hyvinvointiraportissa ilmenneiden haasteiden ja kehittämissuositusten korjaamiseksi

- Toteutettu Neuvokas perhe Satakuntaan –hanke, jossa yhtenä keskeisenä tavoitteena oli, että ylipainoisten lasten ja nuorten määrä vähenee, ja samalla ylipainosta johtuvien ongelmien väheneminen. Neuvokas perhe –toimintamalli on käytössä.
- Otettu käyttöön näyttöön perustuva toimintamalli perheiden liikunta- ja ravitsemusohjaukseen terveydenhoitajien työssä.
- Alkanut Verkkopuntari-ryhmä pikkulasten vanhemmille.
- Aloitettiin Icehearts toiminnan suunnittelu.
- Alle 30-vuotiaiden nuorten matalan kynnyksen palvelupiste Ohjaamo on saatu hyvin toimimaan.
- Rakkaudella porilaisille –hyvinvointihankkeet ja osallistava budjetointi on otettu käyttöön.
- Kotouttamis- ja demokratiahankkeita on järjestetty yhteistyössä useiden toimijoiden kanssa.
- Pori oli mukana alueellisessa työvoima- ja yrityspalvelukokeilussa. Se päättyi vuodenvaihteessa, mutta oli tuloksiltaan onnistunut.
- Voimaa Vanhuuteen –hankkeessa on kehitetty ikäihmisten liikkumisen tueksi niin sanottuja voimaämpäreitä ja liikuntalaukkuja, joka sisältävät erilaisia liikuntavälineitä. Liikuntalaukut ja –ämpärit ovat lainattavissa kirjastoissa, Viikkarin Valkamassa ja perusturvan ikäihmisten palvelupisteissä.
- Vie Vanhus Ulos –kampanja tapahtuma järjestetty vanhusten asumisyksiköissä.
- Vuoden 2017 puolella käyttöön otetun uimahallien senioriliikuntakortin myynti lisääntyi vuonna 2018. Kortin hankki 757 ikäihmistä ja käyntikertoja oli yhteensä 47 907. Kortti on tarkoitettu vanhuus- ja/tai työkyvyttömyyseläkkeellä oleville 65-vuotta täyttäneille porilaisille.
- 80-vuotiaiden hyvinvointia edistäviä kotikäyntejä on tehty yli 400 vanhuksen luokse.
- Seniorineuvolassa on jatkettu vanhusten omaishoitajien terveystarkastuksia, joissa kävi vuonna 2018 101 omaishoitajaa. Tämä on hieman edellisvuotta enemmän.
- Osalle kotihoidon asukkaista on tehty liikkumissopimus.
- Power Meals –ravitsemusprojekti on toteutettu kotona asuville ikäihmisille.
- Ikäihmisten kuntouttava päivätoimintaryhmä on aloitettu.
- Kotihoidon henkilöstön kouluttaminen Kunnon hoitajaksi jatkuu – tällä hetkellä noin 80 työntekijää on jo koulutettu.
- Suojateitä on rakennettu polkujen jatkeeksi teiden ylityspaikkoihin.
- Kirjurinluodon ulkoilureittien valaistusta ja polkuverkkoa on täydennetty.
- Ulkoilupolkuverkostoa on täydennetty ja lisätty Porin alueella.
- Lastenvaunujen kanssa voi matkustaa maksutta Porin paikallisliikenteen linja-autoissa.

Täydennykset valtuustokauden 2017-2020 kehittämissuosituksiin loppukaudelle

Harrastaminen

- Houkutellaan ihmisiä luontoon eri tavoin (viljelypalstat, ruokapuistot, maisemapellot, laiduneläimet, taidetapahtumat, luonto- ja ympäristöretket sekä -tapahtumat).
- Kansallinen kaupunkipuisto tarjoaa ja mahdollistaa eheän viheralueverkoston kaupungissa, jossa harrastaa monipuolisesti joko yksin tai ryhmässä, ohjatusti tai ilman. Mahdollisuuksista markkinoidaan jatkuvasti.
- Suunnitellaan ja toteutetaan uusista ja saneerattavista leikkipuustoista monipuolisempia, kaikille ikäryhmille soveltuvia toiminta- ja kohtaamispaikkoja.
- Kehitetään liikuntakeskuksiin ”täkyjä”, jotka aktivoivat lapsia liikuntaharrastuksiin kuljettavia vanhempia myös itse hyödyntämään alueen liikuntamahdollisuuksia.
- Vahvistetaan Yyterin ympärivuotista roolia virkistysalueena.

- Lasten työpajatoiminnan jatkaminen ja kehittäminen museoissa.
- Lapsiperheille suunnattujen tapahtumien lisääminen.
- Jatketaan harrastepassien kehittämistä keskittyen yläkoululaisiin sekä alakoulujen 5.-6. luokkalaisiin.
- Maksuttomia harrastuksia lapsille ja nuorille tarvitaan koulupäivään ja koulupäivän jälkeen. Ne tulee toteuttaa siten, että kynnystä osallistumiseen ei ole.
- Liikuntamahdollisuudet koulujen läheisyydessä ovat tärkeitä. Tulee huomioida myös keskustan ulkopuolella olevat alueet. Lähiliikuntapaikat koulujen läheisyydessä nähdään ratkaisuna edellä kirjattuun.
- Monipuolisen tarjonnan järjestäminen eri kohderyhmille edistää tasa-arvoa. Nuorisotyön ja koulun yhteistyötä tulisi lisätä hallinto- ja koulupäivärajoja rikkomalla.

Vanhemmuuden tukeminen

- Vanhemmille tulisi tarjota mahdollisuus osallistua kouluissa järjestettäviin maksuttomiin harrastuksiin. Vanhemmat voivat olla mukana seuraamassa harrastustunteja, auttamassa ja toimijoina harrastustoiminnassa.
- Koulujen hyvinvointitoiminnalla tuetaan vanhemmuutta. Siinä monitoimijuuden periaatteen mukaan jaetaan informatiivista tietoa lapsen ja nuoren terveellisestä kasvusta ja sitä vaarantavista ilmiöistä.
- Hyvinvointirahalla on syksyllä 2018 käynnistetty vanhemmuuden tukemiseen keskittyvä vaikuttavuusinvestointi. Tuloksia saadaan vuoden 2019 aikana.
- Icehearts –toiminta on käynnistymässä Porissa. Hyvinvointiryhmä seuraa toiminnan kehittymistä.

Työllisyyden parantaminen

- Osallistutaan aktiivisesti työllisyyteen liittyviin uusiin kokeiluihin ja avauksiin (sosiaalinen kuntoutus, työelämäkokeilu).
- Otetaan työllisyysasteen nostaminen huomioon kaikessa kaupungin kehittämisessä toimintaa ohjaavana periaatteena.
- Kaupunki työllistää opiskelijoita ja työttömiä.
- Alle 30-vuotiaiden nuorten matalan kynnyksen palvelupiste Ohjaamo on toiminnassa. Nuorten talo on suunnitteluvaiheessa.
- Kaupunki kannustaa yrityksiä ja omia toimialojaan ottamaan nuoria ja maahanmuuttajia työkokeiluihin sekä tutustumaan työelämään.

Terve ja toimintakykyinen ikääntyvä

- Yksinäisyyteen puuttuminen. Vapaaehtoisten soittoringin laajentaminen. Jatketaan 80-vuotiaille tehtäviä hyvinvointia edistäviä kotikäyntejä, mutta niiden lisäksi aloitetaan 75-vuotiaiden terveystarkastukset. Laajennetaan ikäihmisille suunnattuja liikuntapalveluita sekä järjestetään erilaisia ikäihmisille suunnattuja aktivointitempauksia ja päivätoimintaa.
- Jatketaan Omaishoitajien terveystarkastuksia.
- Perustetaan ikäihmisten toiminta- ja kohtaamispaikkoja puistoihin, joissa luonnonläheinen ja esteetön ympäristö on tarkoitettu ikäihmisten aktivointiin, virkistämiseen ja kohtaamispaikaksi. Näin saadaan ikäihmiset liikkumaan ulkona ympärivuotisesti ja mahdollistetaan heidän kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ylläpito ja kohentaminen monipuolisella tavalla luontoympäristössä.
- Jaetaan ikääntyville tarkoitettua liikkumisen ohjauksen materiaalipakettia ja perehdytetään eri liikkumistapamahdollisuuksiin.
- Tavoitteena on sisällyttää liikkumissopimuksen tekeminen jokaisen kotihoidon asiakkaan hoitosuunnitelmaan.
- Kotihoidon henkilöstön kouluttaminen Kunnon hoitajaksi jatkuu – tällä hetkellä noin 80 työntekijää on jo koulutettu.
- Käytetään kulttuuribokseja yhdessäolon ja tekemisen virikkeinä ikääntyvien toimintaryhmissä ja viriketoiminnassa.

Terveellinen ja turvallinen toimintaympäristö

- Turvallisuustyötä tehdään myös osana kaupungin hyvinvointityötä.
- Valtakunnallinen maakunta- ja sote-uudistus kaatui 8.3.2019. Samalla se tarkoittaa, että alueellisen turvallisuuden ja varautumisen suunnittelutyö tulee arvioida uudelleen. Tärkeää on, että turvallisuusyhteistyötä kehitetään jatkossakin
- Jatketaan turvallisuusyhteistyötä paikallisesti. Turvallinen ja kriisinkestävä Pori tehdään yhdessä paikallisten muiden toimijoiden ja asukkaiden kesken. Työssä korostuu paikallinen turvallisuusyhteistyö sekä yhteinen varautuminen. Tässä työssä Porin turvallisuuden ja varautumisen ohjausryhmä on keskeinen toimija. Ohjausryhmä edistää paikallista turvallisuutta ja tukee toimijoiden varautumista onnettomuuksiin, häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.
- Säilytetään hyvät käytännöt meneillään olevissa reformeissa. Edellytetään muutoksissa, että turvallisuusyhteistyö syvenee entisestään.
- Sisäilman puhtaudesta pidetään parempaa huolta. Toteutetaan kaupungin sisäilmatoimintamallia, koulutetaan henkilökuntaa.
- Esteettömyyteen ja turvalliseen liikenneympäristöön kiinnitetään enemmän huomiota (pyöräteiden kunto, liikuntakeskusten saattoliikenteen turvallisuuden parantaminen).
- Kaikissa uusissa katu- ja puistokohteissa pyritään esteettömiin ratkaisuihin. Lisätään helppohoitoisia istuinpaikkoja reiteille.
- Luontoa ja kevyen liikenteen väylästä hyödynnetään aiempaa enemmän liikkumiseen ja vapaa-ajan harrastamiseen.
- Liikkumisen ohjauksella kannustetaan ihmisiä kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen käyttäjiksi. Liikkumisen ohjaukselle nimetään vastuutaho.
- Elinvoiman, maankäytön ja infran toteuttamiseksi sekä hyvinvoinnin edistämiseksi laadittava viheralustrategia/viherpalveluohjelma, joka sisältää terveelliseen ja turvalliseen sekä sosiaalisesti kestävään kaupunkiympäristöön vaadittavat toimenpiteet.
- Seurataan/tunnistetaan kouluilla ylijääneen ruuan jakelun merkitys ruoka-apuna aikuissosiaalityön kohtaamispaikoissa asukastuvilla ja työttömien yhdistysten päivätoimintakeskuksessa vs. koulujen ruokamenekin hallinnan paraneminen
- Alueellisten osallisuuskäytäntöjen luominen ja osallistavan budjetoinnin lisääminen (esimerkiksi osallisuuden lisääminen avustuskäytänteisiin)
- Asenteet kannabista kohtaan ovat edelleen lieventyneet, samoin käytön on kerrottu yleistyneen nuorten keskuudessa. Puuttumista, oikeanlaista sekä kohdennettua tiedottamista tarvitaan (lapsille ja nuorille, vanhemmille sekä työntekijöille).
- Kaupungin tulee huolehtia omistamistaan kiinteistöistä. Rakentamisen laatuun ja rakennusten kunnossapitoon on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota. Yhteisillä ohjeistuksilla ja säännönmukaisilla tarkastuksilla varmistetaan turvallinen toimintaympäristö kaikille.
- Koulujen välituntipihojen kehittämistä tulee jatkaa.